

Beslutningsforslag nr. B. 39. Fremsat den 3. november 1978 af Lilli Gyldenkilde (SF), Alfred Andersen (SF) og Ebba Strange (SF)

Forslag til folketingsbeslutning

om udvidelse af uddannelseskapaciteten for sygeplejerske-, sundhedsplejerske-, jordemoder-, sygehjælper- samt fysio- og ergoterapeutuddannelserne

Folketinget opfordrer regeringen til at udvide uddannelseskapaciteten for sygeplejerske-, sundhedsplejerske-, jordemoder-, syge- hjælper- samt fysio- og ergoterapeutuddannelserne.

Bemærkninger til forslaget

Generelle bemærkninger

Forslaget er en genfremsættelse med væsentlige ændringer af et den 31. januar fremsat forslag til folketingsbeslutning (se Folketingstidende 1977-78, forhandlingerne sp. 5438 og 7353 samt tillæg A sp. 3881).

På grund af den katastrofale arbejdsløshed, især for kvinder, og grundet de lange ventelister for indlæggelse på hospitaler samt af hensyn til udviklingen af det forebyggende sundhedsarbejde og på grund af kvindearbejdsløsheden er det nødvendigt allerede nu at åbne op, så flere kan uddannes inden for sundhedssektoren. Alle tre grunde er vigtige. Der uddannes ca. 1500 sygeplejersker årlig, mens der er ca. 3000 kvalificerede ansøgere. Om trent samme billede viser sig for de andre nævnte uddannelser.

Den udvikling, der er i gang, i retning af at holde ældre så længe som muligt i deres hjem, betinges af, at det forebyggende sundhedsarbejde opprioriteres.

Samtidig må det påpeges, at plejehjemsbeboere bliver et tungere klientel, der vil kræve mere sygepleje.

Den katastrofale ledighed blandt kvinder skal også nævnes i denne forbindelse. Arbejdet i sundhedssektoren er endnu i hovedsagen traditionelt kvindearbejde. Dette skal naturligvis ikke fastholdes, men inden for de nærmeste år vil der formentlig ikke ske afgørende ændringer i dette mønster.

Gennem lovgivningen søges der på forskellig måde at bøde på ledigheden ved beskæftigelsesarbejder. Imidlertid er kvinder meget dårligt tilgode-set, da beskæftigelsesarbejder hovedsagelig består af bygge- og anlægsarbejder. Det forekommer urimeligt, når der i sundhedssektoren mangler personale.

Derudover har unge kvinder et efterslæb på det uddannelsesmæssige område i forhold til unge mænd. De her nævnte uddannelser er eftertragtede, og det vil være endnu en god grund til at udvide uddannelseskapaciteten.

Bemærkninger til de enkelte dele

Sygeplejersker

Behovet for sygeplejersker er meget betydeligt bære for at opfylde det nuværende, erkendte behov.

Det er naturligt, at udvidelsen af elevantallet bliver sammenarbejdet med den nye uddannelse, der p. t. drøftes.

Vi vil i den forbindelse pege på, at der er gjort et stort stykke arbejde, hvis hovedideer vi på mange punkter kan tilslutte os. De findes i betænkning nr. 730 om »Grunduddannelse af sygeplejersker«, 1975. Vi skal her opridse socialistisk folkepartis hovedtanker omkring denne uddannelse:

1. Eleverne skal under deres uddannelse ikke fungere som arbejdskraft på sygehusene. Ud over det positive, at få lært nogle praktiske ting, medfører det alt for mange negative konsekvenser, f. eks. at elevens praktiske uddannelse bliver styret af afdelingernes behov for vagtdækning og ikke af elevernes behov for at lære noget.
2. Eleverne skal som andre uddannelsessøgende have en løn, de kan leve for.
3. Da vi betragter sygdomme som værende i væsentlig grad forårsaget af de vilkår, mennesker lever under, skal samfundskundskab indgå som væsentlige elementer ved siden af medicinsk-biologiske fag.

Vi er vidende om, at der under den nuværende uddannelse ikke er mulighed for ret mange flere praktikpladser. Vi mener, dette skal afhjælpes ved, at den første praktik kommer til at foregå på specielle øvelsesafdelinger, og at en del af den senere praktik sker ude i den nære sundhedstjeneste (hjemmesygepleje, almen praksis, bedriftssygepleje, sundhedspleje).

Ved de økonomiske beregninger i 1975 fandt man frem til, at en uddannelse svarende til betænkning nr. 730 ville medføre en stigning for det offentlige fra 205 mill. til 231 mill. kr. (Tallene fremkommer i det væsentlige ved at fjerne elevernes lån og indsætte lønnen for det afløsende personale i stedet for.)

Sygehjælpere

Ud over et stort behov for flere sygehjælpere er der også i dag mange sygehjælpere i arbejde, som aldrig har fået uddannelse. Vi mener, det er vigtigt, at de får denne uddannelse, både for at gøre dem til bedre sygehjælpere og for at sikre dem i deres ansættelse.

Jordemødre

Behovet for jordemødre er naturligvis afhængigt af, hvilket serviceniveau man ønsker.

Og der er sikkert jordemødre nok til at stå for de samlebandsagtige fødsler, der i øjeblikket foregår på mere eller mindre specialiserede hospitalsafdelinger.

Forslagsstillerne vil gerne skabe muligheder for, at kvinder, der ønsker det, kan føde på mindre fødeklinikker eller hjemme. Af disse grunde ønsker forslagsstillerne flere jordemødre.

Fysio- og ergoterapeuter

SF mener, at man på trods af, at man inden for de sidste 10 år har indrettet tre nye skoler i Århus, Holstebro og Odense, endnu ikke kan dække behovet for fysio- og ergoterapeuter. Behovet bliver i øvrigt større nu, hvor bedriftssundhedstjenesten går i gang.

Forslagsstillerne henstiller, at der ved oprettelse af flere skoler laves en geografisk behovsanalyse, så skolerne kommer dér, hvor behovet er størst.

Sundhedsplejersker

For sundhedsplejersker gælder det, at der sikkert er nok til at opfylde det serviceniveau, vi har i dag, men spørgsmålet er, om dette niveau skal anerkendes. Forslagsstillerne er bekendt med, at der i flere kommuner ikke findes sundhedsplejersker.

Forslagsstillerne mener, at niveauet bør udbygges, så f. eks. småbørnssundhedsplejerskeområdet udbygges.